Gemeente Amsterdam

Concept verslag overleg tramorganisaties en Gemeente Amsterdam

Datum: 19 december 2019
Tijd: 09:00-11:30 uur
Aanwezig: Voorzitter: [redacted]
Tramorganisaties: [redacted]
Gemeente Amsterdam: [redacted]
Afwezig: [redacted]

Notulen

1. Vaststellen verslag bijeenkomst 20 november.

Er zijn geen opmerkingen. Het verslag wordt vastgesteld.

2. Bevindingen n.a.v. de commissie RO van woensdag 11 december.

Algemeen

- [redacted] ~~geven aan dat ze~~vonden het een interessante vergadering~~ vonden~~. De reacties en vragen van de commissieleden vielen mee; ~~er was~~ze hadden meer vuurwerk verwacht. Dit is te danken aan het goed voorbereidend werk van [redacted], waarvoor complimenten~~. Het is een indrukwekkend stuk geworden. Complimenten gaan uit naar~~ [redacted].
- [redacted] ~~geeft aan dat hij erg werd~~was verrast door de brief, met name door ~~. Hij is geschrokken van~~ de bedragen die ~~in de brief~~erin worden genoemd en waar die op gebaseerd zijn~~. Ook omdat hij niet wist waar de bedragen op gebaseerd waren~~. [redacted] is gebeld door twee raadsleden met de vraag waar hij deze bedragen vandaan heeft gehaald. [redacted] heeft aangegeven dat hij deze bedragen niet eerder had gezien en het dus ook niet wist. Zie verder de volgende alinea.
- Beide partijen signaleerden dat voor het eerste d~~D~~e gehele coalitie zich bemoeide ~~zich~~ met de discussie; dit was anders dan voorgaande jaren. GroenLinks nam nu zelfs een duidelijke positie in. Het onderwerp werd voor de eerste keer langer behandeld en het gesprek liep daardoor ook beter. Wel liepen de keuzes wat uiteen, al weten we nu wel waartoe de ~~commissie~~ fracties bereid ~~is~~ zijn; we~~en~~ hebben een idee waar we het moeten gaan zoeken. Conclusie: we zijn een stap verder en dat is ~~mooi~~goed.

Inspreken [redacted]: kosten aanleggen spoor in loods en op het terrein.

- De kosten voor de tramloods en het tramspoor die in de brief worden genoemd zijn ontleend aan een rapport dat~~en die~~ tramorganisaties niet eerder hebben gezien; de tramorganisaties ~~en~~ zijn benieuwd naar de achtergrond.
- [redacted] geeft aan dat er in het verleden een tramloods van 2500 m2 is doorberekend door Movares (2016). Ook is dit voor een tramloods van 500 m2 gedaan (2019). ~~Dit geldt niet voor de~~ De tussenvariant van 1250 m2 ~~: deze~~ is nadien schetsmatig onderzocht en op basis van de gegevens van de andere tramloodsen doorberekend. Movares heeft bij dit onderzoek rekening gehouden met het realiseren van een tramloods die je

stedenbouwkundig kunt inpassen in een woonwijk. ~~Hier~~ Daarbij moet je rekening houden met trillingen en geluid, al helemaal als er boven de tramloods woningen komen. Het spoor moet in de loods worden aangelegd, maar ook naar de loods toe ~~en~~ door het hele plangebied. Al deze punten maken onderdeel uit van de kosten. De kosten in de brief zijn in twee tabellen weergegeven: de investeringskosten in totaal en de jaarlijkse kosten voor de gemeente, waar afschrijving, rente, etc. ook bij inzit.

- [redacted] begrijpt wat er wordt gezegd maar ~~vindt de bedragen volstrekt belachelijk~~stelt vraagtekens bij de bedragen. [redacted] heeft geen contact ~~gehad~~ opgenomen met [redacted] voor de commissievergadering om de bedragen te verifiëren. [redacted] geeft aan dat het~~Dit~~ ~~was~~ in voorkomende gevallen ~~wel goed geweest~~beter is om feitelijke onderbouwing van tevoren na te vragen bij [redacted]. Er wordt afgesproken dit in de toekomst wel te doen wanneer er zaken onduidelijk zijn. Ook daarom zijn we immers met elkaar in gesprek.
- [redacted] ~~wist niet waar de bedragen vandaan kwamen. Bijkomend punt is dat hij~~vindt de kosten onwezenlijk ~~vindt~~ en niet nodig. Het probleem is wat hem niet opgelost door uit te leggen waar de bedragen vandaan komen. [redacted] vraagt zich als burger af of deze investering verstandig is. [redacted] ~~heeft het gevoel dat de tramorganisaties en de gemeente in twee verschillende werelden leven.~~ De tramorganisaties kunnen deze kosten niet opbrengen en al zouden ze het op kunnen brengen dan blijft het in zijn ogen onverantwoord.
- [redacted] licht toe dat we in de brief uitgaan van het advies van Movares waar bepaalde uitgangspunten worden meegenomen. Ook worden er eisen gesteld aan het inpassen van een tramloods in een woonwijk: het moet kwalitatief goed en veilig zijn. De kosten zijn een indicatie die voor de discussie een ~~goed~~ vertrekpunt vormen. Natuurlijk zal de gemeente kritisch naar de kosten kijken. Het is veel geld, maar het is aan de gemeente om daar een besluit over te nemen; het hangt dus niet af van de draagkracht van de tramorganisaties. ~~.~~
- [redacted] geeft aan dat je bij het GVB een wenslijstje kan inleveren voor spoor dat nog goed maar over is. [redacted] geeft aan dat de gemeente niet afhankelijk wil zijn van het GVB. Er moet kwalitatief goed spoor liggen en het moet passen in een woonwijk. De huidige situatie is niet te vergelijken met de nieuwe: eerder lag de loods in een 'rafelrand', straks staat de tramloods in een woonwijk en dat heeft consequenties. De gemeente wil het in een keer goed aanleggen en voor de lange termijn. Ook het spoor in de loods moet goed zijn, o.a. vanwege geluidoverlast voor de woningen daarboven.
- [redacted] heeft nog wat vragen n.a.v. de brief:
    - Wie is de externe begeleider die gaat helpen met het bedrijfsplan? Antwoord: [redacted].
    - Is er een rapport met achtergrond informatie over de tussenvariant? ~~J~~Antwoord; Ja, dat is er. Wellicht kan Movares in de toekomst een keer aanschuiven bij ons overleg en toelichting geven.
    - Wordt de tramloods bekostigd uit de GREX? Antwoord: Daar is nog geen ei over gelegd.
    - Toelichting tabellen: in de brief staan twee tabellen ~~met feitelijk dezelfde cijfers~~. Hoe moeten we deze lezen? Antwoord: Deze moeten niet bij elkaar opgeteld worden. De ene tabel gaat over de totale investering; de andere is een vertaling naar de gemeentelijke boekhouding.

3. Alternatieve locaties:

- **Amstelveen**: [redacted] is op bezoek geweest bij wethouder Ellermeijer in Amstelveen. Hier zijn de beide locaties in Amstelveen (oksel A9 en Goamma terrein) besproken. Ellermeijer gaf aan dat beide locaties geen optie zijn; ~~en~~ hij heeft dit ook al eerder aan de tramorganisaties ~~heeft~~ doorgegeven. Op het Gamma terrein wordt al gebouwd en bij de

oksel A9~~-~~ is geen plek. Ellermeijer ~~vond~~ vindt het Amsterdamse bos wel een goede optie. Amstelveen is bereid de tramorganisaties te ondersteunen door het station op te leuken en hier en daar te helpen met het spoor. Ellermeijer ~~kon~~ kan zich wat bij voorstellen bij een subsidie maar ~~gaf~~ geeft ~~ook~~ aan dat het zonder subsidie ook zou moeten kunnen. Zie verder het verslag. Conclusie van beide partijen: de twee opties in Amstelveen kunnen we uitsluiten.

- **Amsterdamse Bos** (parkeerterrein en locatie naast gasontvangststation). De gemeente heeft gesproken met de Sportas en het Amsterdamse bos (zie ook de verslagen):
    - Uitkomsten Amsterdamse bos:
        - **De locatie naast het gasontvangststation**. Deze locatie is voor het bos ondenkbaar. De visie van het bos is: het bos moet het bos zijn en daar wensen ze geen bebouwing aan toe te voegen.
        - **De locatie op het parkeerterrein**. ~~Het parkeerterrein is voor het Amsterdamse bos een doorn in het oog. Het functioneert niet goed als entree van het bos en daar willen ze mee aan de slag. Dit plan staat echter nog in de kinderschoenen. Het is bos is bezig met een voorstel. Het parkeerterrein is nu geen plek om iets te bouwen.~~ Het bos kan zich ~~niks~~ niets voorstellen bij een tramloods. Het bos is ~~ook~~ niet blij met de plannen van de Sportas, o.a. door het aantal parkeerplekken dat ze hierdoor verliezen. Het Bos wil wel de parkeergelegenheid aanpassen, maar niet ten koste van parkeerplaatsen.
    - Uitkomsten Sportas: de tramloods op het parkeerterrein zou alleen kunnen als het ontwerp voor de bosroute kan worden aangepast. Dit is niet meer mogelijk; het is al een gepasseerd station: het 'kromme' fietspad ligt al bij het college. Ook geeft de Sportas aan het ontwerp in een eerdere fase meerdere malen heeft besproken met alle stakeholders, incl. de tramorganisaties.
    - De locatie naast het gasontvangststation is ingewikkeld vanwege de gasleidingen en de riolering, het hoogteverschil, etc. Ook zullen er veel bomen gekapt worden en moet er een lange oprit en afrit komen.
    - Conclusie van beide partijen: het Amsterdamse bos is geen optie meer; we ~~en~~ gaan dus niet verder met deze varianten. [redacted] belt [redacted] om dit ook met hem te bespreken. Het onderzoek wordt niet verder voorgezet. [redacted] geeft aan dat hij uitkomsten van de gesprekken doorslaggevend en duidelijke taal vindt: het bos wil het niet en de fietsroute kan niet meer worden aangepast.
- **Lekstraat.** [redacted] hebben op 10 december een overleg gehad met het GVB (zie ook verslag). Het GVB heeft aangegeven dat alle trams van de Lekstraat per augustus 2020 weg moeten. Dit is ook al eerder met [redacted] gecommuniceerd. Het is onduidelijk wat er na 2023 gebeurt. Daarom moeten we serieus rekening houden dat de Lekstraat straks geen optie meer is. Spoor 5 wordt ook gebruik genomen door het GVB; er is geen plek meer voor de historische trams. [redacted] geeft aan dit waarschijnlijk alles zal overschaduwen wat we hier bespreken; de tramorganisaties ~~en~~ moet hier~~en~~ een plan voor maken. ~~We~~ De tramorganisaties zijn in overleg over nieuwe loodsen vanaf op z'n vroegst 2023 terwijl de trams op de Lekstraat per augustus 2020 al wegmoeten. Er is misschien een tussenoplossing voor stalling op de Veluwe. Maar de Lekstraat is niet het enige probleem: de spoorlijn wordt waarschijnlijk ook afgekapt door de werkzaamheden bij de A9. ~~Dit~~ Deze factoren bij elkaar zouden het einde betekenen van de museumtramlijn.
- **Hop-on/hop-off**. Tijdens het gesprek met het GVB is ook gesproken over de HOHO. De tramorganisaties ~~hebben~~ hadden op 4 november voor de laatste keer met het GVB gesproken. Tijdens dat overle~~a~~g zijn de eerste ideeën op tafel gelegd. Ook hebben de tramorganisaties toen aangegeven dat er met de plannen voor de HOHO plannen problemen zijn wat betreft het materiaal en personeel. [redacted] zou een voorstel doen, maar heeft toen al aangegeven dat hij dat rond jaarwisseling zou opleveren. Het GVB heeft aangegeven te willen helpen met het plan maar hebben daarvoor een aantal details nodig: hoeveel trams willen ze gaan inzetten, hoe vaak gaat de tram rijden per dag, op welke

dagen gaat de tram rijden, welke route zal gereden worden, hoeveel mensen nodig op de tram, etc. Het gaat hierbij om de *wensen*. [redacted] geeft aan dat hij dit anders had begrepen. Hij dacht dat hij een volledig plan moest maken. Het GVB geeft aan juist te kunnen helpen om met de paar KPI's een plan te maken. Er is nu echter wel een nieuwe factor bijgekomen, namelijk de Lekstraat. In het eerste idee is men ervan uitgegaan om vanaf de Lekstraat te gaan rijden. Nu zou dat de Karperweg worden. In de Lekstraat was het 'starten en wegwezen', bij de Karperweg is dit complexer en duurt veel langer: je hebt zeker 45 minuten nodig om de tram op stadsnet te krijgen en ook 45 minuten om de tram weer terug in de loods te krijgen. Het is de vraag of de toeristentram in deze situatie nog wel haalbaar en doenlijk is. Uiterlijk vrijdag 17 januari zullen de tramorganisaties laten weten of ze de toeristentram nog kunnen en willen exploiteren en zo ja wat (KPI's) de belangrijkste drivers hiervoor zijn.

4. Ervaringen met andere steden

[redacted] hebben gesprekken gevoerd in zowel Den Haag als Rotterdam met de gemeente en de tramorganisaties daar. In de meegestuurde verslagen staan de uitkomsten hiervan. Deze informatie is gedeeld ter oriëntatie en inspiratie. [redacted] geeft aan dat het goed is om deze verslagen te hebben gedeeld in het kader van openheid en transparantie.

5. Businessplan

- **Hop on Hop off:** wanneer volgt oplevering van door GVB gevraagde informatie? Uiterlijk 17 januari zullen de tramorganisaties antwoord geven op de vraag of het zinvol is om de toeristtram te laten rijden, gegeven de 1.5 uur extra tijd (rangeren heen en terug) door het afvallen van de Lekstraat. Zo ja, hoe gaat dit er dan uitzien, welke KPIs zijn nodig?
- **Omzetdrivers**: wanneer volgt oplevering van door [redacted] gevraagde informatie? [redacted] vraagt dit na bij [redacted]. [redacted]
- **Inzet bestuurders**: wanneer volgt oplevering van door [redacted] gevraagde informatie? [redacted] stuurt deze lijst op uiterlijk 20 december.
- **Proces januari 2020**: voorstel akkoord om een kleine werkgroep op te zetten om omzet en kosten vast te stellen. [redacted] neemt contact op met [redacted] om dit verder op te pakken.

6. Governance

In de gemeenteraad is nadrukkelijk gesteld dat er een professioneel bestuur moet komen. De tramorganisaties zijn hier mee bezig. De tramorganisaties geven aan dat het haalbaar moet ezijn om uiterlijk in maart 2020 de structuur aangepast te hebben, inclusief nieuwe bestuurders. Alle partijen spreken we wens uit om de gesprekken tussen gemeente en de tramorganisaties met minder personen te kunnen voeren.

7. Potentiële belangrijke dingen

- **Chroom-6** is momenteel een groot aandachtspunt voor de HTM in Den Haag. Ook hebben [redacted] dit besproken met het GVB, waarvoor het ook een groot aandachtspunt is. De tramorganisaties geven aan dat vooroorlogse trams geen chroom6 bevatten, maar naoorlogse trams waarschijnlijk wel. Het is onduidelijk wanneer chroom 6 is ingevoerd, [redacted] gaat dit na. In de Lekstraat staan nu twee trams waarbij het onderhoud is gestaakt vanwege de aanwezigheid van chroom 6. Op dit moment heeft het GVB nog geen procedure voor chroom 6. Maar als dat er straks wel is zullen de tramorganisaties die procedure ook gaan volgen. Tot die tijd doen de tramorganisaties niets. Het is een

belangrijk aandachtspunt voor de toekomst. De gemeente gaat ook uitzoeken wat dit betekent voor de plannen~~, er is nog te weinig over bekend~~.

- **A9**: wat is de impact van afsluiting A9? In juni 2020 zal 1.5 km van de spoorlijn afgekapt worden. Tot de A9 kunnen de trams blijven rijden. Hierdoor wordt de exploitatiemogelijkheid straks een stuk kleiner. De vervoersaantallen zullen waarschijnlijk onder druk komen te staan en de prijs wordt waarschijnlijk verlaagd. Ook zal de tram straks eindigen op een minder interessant punt voor de toeristen. Deze situatie duurt tot 2026.

8. Rondvraag

- [redacted] geeft aan dat zijn stemming niet optimaal is; er zijn veel problemen en speelt met het idee om het wat rustiger aan te doen. Hij gaat dit overdenken.
- [redacted] bedankt iedereen voor het harde werk van afgelopen jaar en stelt voor rond de feestdagen een kleine pauze in te lassen. Er moet nog veel gebeuren en er zijn wat zorgen, maar hopen met deze korte pauze op een frisse start volgend jaar. [redacted] zal blijven tot ~~begin~~ en met het tweede kwartaal 2020.
- [redacted] geeft aan veel bewondering voor te hebben voor het proces en hoopt ~~begin~~ eerste helft 2020 een klap op het tramvraagstuk te kunnen geven.
- Datum volgend overleg: woensdag 22 januari.